

KOMENTÁŘ

10. března 2021

Důchody a příjemci důchodů v Jihočeském kraji v roce 2021

V Jihočeském kraji pobíralo v prosinci 2021 některý z důchodů necelých 180 tisíc osob, z toho 150 tisíc osob pobíralo starobní důchod ať už samostatně, nebo v kombinaci s pozůstalostním důchodem. Průměrný starobní důchod sólo v kraji činil 15 334 Kč, přičemž muži pobírali v průměru o 2 578 Kč více než ženy.

V Jihočeském kraji v prosinci 2021 splňovalo podmínky pro výplatu některého z důchodů celkem 179 535 osob, mezi nimiž převažovaly ženy (58,3 %). Počet důchodců v kraji meziročně mírně klesl, zejména kvůli úbytku na straně žen (-498). Již druhým rokem tak byl přerušen dlouhodobý trend nárůstu počtu důchodců, což mohlo být úzce spjato se situací vyvolanou pandemií koronaviru a se zvýšeným počtem zemřelých osob ve vyšších věkových kategoriích.

Za posledních deset let se počet příjemců důchodů v kraji zvýšil o 2,1 %, nejvyšší nárůst byl zaznamenán u příjemců invalidních důchodů pro invaliditu 2. stupně (+9,4 %), naopak největší pokles byl uveden u příjemkyň vdovských důchodů sólo (-34,2 %).

Tab. 1 Příjemci důchodů a průměrná měsíční výše důchodů podle druhu v kraji (v prosinci)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

	2012	2014	2016	2018	2020	2021
	Příjemci důchodů					
Příjemci důchodů celkem	175 809	175 935	178 328	179 571	180 149	179 535
v tom starobní důchod plný ¹⁾	103 448	105 064	108 891	111 555	113 238	112 410
starobní důchod poměrný ¹⁾	215	191	165	161	190	215
pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	12 532	11 286	10 389	9 599	9 016	8 769
pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	4 204	4 406	4 427	4 348	4 498	4 599
pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	11 396	11 433	11 642	11 676	11 796	11 908
vdovský sólo	1 796	1 628	1 374	1 199	1 136	1 182
vdovský kombinovaný	33 331	33 022	32 704	32 386	31 664	31 638
vdovecký sólo	400	383	369	369	320	325
vdovecký kombinovaný	5 641	5 768	5 831	5 847	5 888	5 997
sirotčí	2 846	2 754	2 536	2 431	2 403	2 492
	Průměrná měsíční výše důchodu (v Kč)					
Průměrný důchod celkem	10 357	10 610	10 957	11 850	13 842	14 709
v tom starobní plný ¹⁾	10 680	10 985	11 375	12 325	14 393	15 334
starobní poměrný ¹⁾	4 429	4 293	4 228	4 395	5 623	6 032
pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	10 160	10 240	10 394	11 076	12 703	13 405
pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	6 734	6 656	6 718	7 178	8 514	8 917
pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	6 018	5 926	5 894	6 232	7 398	7 665
vdovský sólo	6 921	7 051	7 275	7 834	9 255	9 757
vdovský kombinovaný	11 616	11 890	12 248	13 189	15 429	16 440
vdovecký sólo	6 083	6 453	6 651	7 265	8 609	8 948
vdovecký kombinovaný	12 937	13 325	13 784	14 921	17 407	18 593
sirotčí	5 569	5 735	5 917	6 382	7 629	8 028

¹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým

KOMENTÁŘ

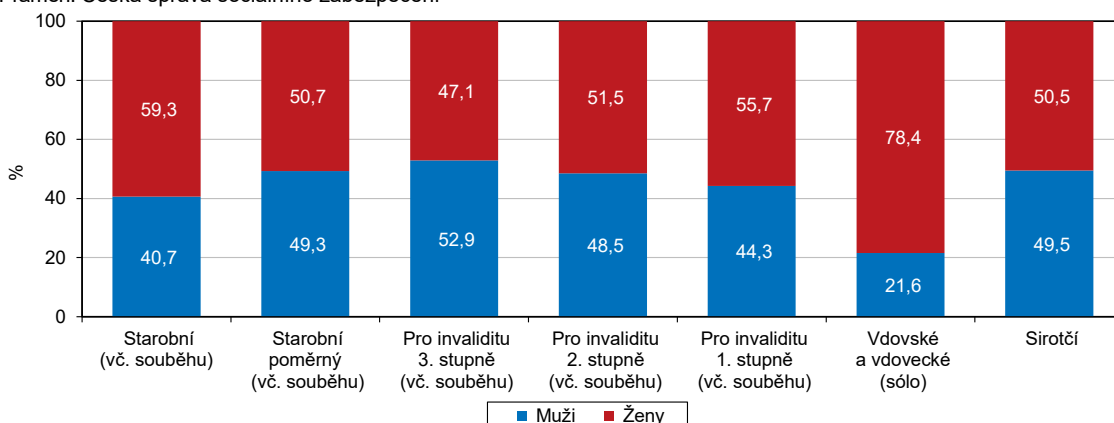
V porovnání s rokem 2012 počet mužů pobírajících některý z důchodů vzrostl o téměř 4,8 tis. (+6,8 %), naopak počet žen se snížil o více než tisíc (-1,0 %).

Průměrný důchod celkem v Jihočeském kraji v prosinci 2021 činil 14 709 Kč a byl zhruba o stokorunu nižší než průměrný celkový důchod v ČR. V mezikrajském srovnání byl šestý nejvyšší, přesto na průměrný pražský důchod ztrácel 1 305 Kč. Od roku 2012 vzrostl průměrný celkový důchod v kraji o 42,0 %, meziroční nárůst činil 6,3 %.

Většina z příjemců důchodů (83,5 %) pobírala **starobní důchod**, ať už samostatně nebo v souběhu s vdovským případně vdoveckým důchodem. Téměř ve všech kategoriích příjemců převažovaly ženy, výjimku tvořily pouze důchody pro invaliditu 3. stupně, kdy mírně převažovali muži. Výrazná převaha žen byla zjištěna u pozůstalostních důchodů vyplácených samostatně, kdy na 1 vdovce připadaly více než 3 vdovy.

Graf 1 Příjemci důchodů podle pohlaví a druhu pobíraného důchodu v kraji v prosinci 2021

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Starobní důchod plný sólo (tj. bez souběhu s pozůstalostním důchodem) dosáhl v prosinci 2021 v kraji 15 334 Kč, což bylo o 119 Kč méně než republikový průměr. Kraj v rámci Česka obsadil pátou nejvyšší příčku. Na čele pomyslného žebříčku se umístila Praha, kde byl v prosinci 2021 vyplácen průměrný starobní důchod sólo o 1 133 Kč vyšší než na jihu Čech.

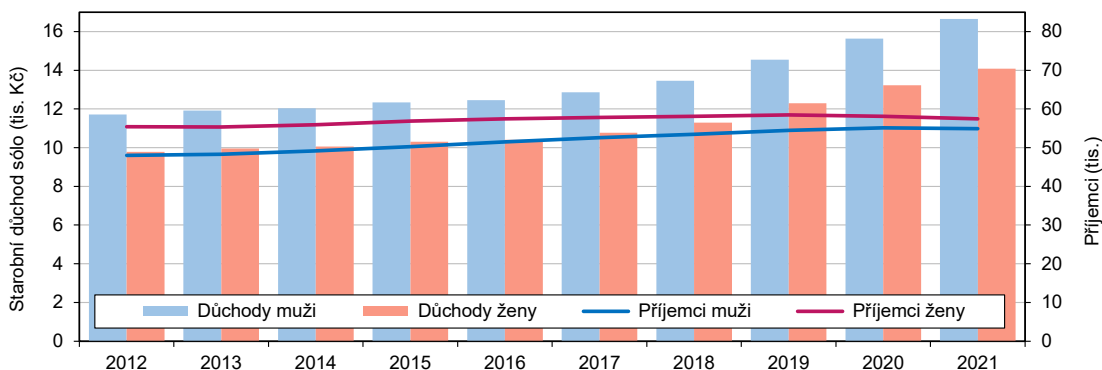
Jihočeské ženy se starobním důchodem bez souběhu pobíraly o 1 260 Kč méně, než činil průměrný důchod v kraji. Naopak důchodcům mužům bylo vypláceno o 1 318 Kč více, než byl krajský průměr. Rozdíl mezi průměrným starobním důchodem sólo u mužů a žen tedy činil 2 578 Kč. Za posledních deset let vzrostly starobní důchody sólo u obou pohlaví o více než 42 %, přičemž nárůst u žen byl nepatrně vyšší.

Zatímco počet jihočeských důchodců-mužů, kteří pobírali starobní důchod bez souběhu, se mezi roky 2012 a 2021 zvyšoval rychleji (+14,4 %), počet důchodkyň stoupl pouze o 3,7 %. Díky tomu se rozdíl mezi počtem důchodců a důchodkyň výrazně snížil. Zatímco v roce 2012 počet žen pobírajících starobní důchod sólo převyšoval počet mužů o 7 424, v roce 2021 rozdíl klesl na třetinu a činil již jen 2,5 tisíce osob.

KOMENTÁŘ

Graf 2 Příjemci a průměrná výše starobního důchodu sólo podle pohlaví v kraji (v prosinci)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Nejvíce příjemců všech důchodů žilo na Českobudějovicku, nejméně jich bylo zaznamenáno na Prachaticku. Podíl příjemců všech starobních důchodů bez souběhu činil v kraji 62,7 %, přičemž nejvyšší byl na Táborsku (64,6 %) a nejnižší na Prachaticku (58,1 %).

Tab. 2 Příjemci důchodů a průměrná měsíční výše důchodů podle okresů v prosinci 2021

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Kraj, okresy	Důchody celkem	Druh důchodu									sirotčí
		starobní sólo		invalidní sólo			vdovský		vdovecký		
		plný	poměrný	pro invaliditu 3. stupně	pro invaliditu 2. stupně	pro invaliditu 1. stupně	sólo	kombinovaný	sólo	kombinovaný	
Příjemci důchodů											
Jihočeský kraj	179 535	112 410	215	8 769	4 599	11 908	1 182	31 638	325	5 997	2 492
České Budějovice	51 704	32 250	57	2 341	1 348	4 007	344	8 791	100	1 699	767
Český Krumlov	15 553	9 835	19	940	361	910	95	2 595	30	566	202
Jindřichův Hradec	26 942	17 297	29	1 284	735	1 415	165	4 771	50	849	347
Písek	20 871	13 407	33	909	372	1 118	133	3 859	26	723	291
Prachatice	14 771	8 561	16	876	569	1 324	96	2 593	28	485	223
Strakonice	21 104	12 630	29	1 217	680	1 664	133	3 701	42	733	275
Tábor	28 590	18 430	32	1 202	534	1 470	216	5 328	49	942	387
Průměrná měsíční výše důchodů (v Kč)											
Jihočeský kraj	14 709	15 334	6 032	13 405	8 917	7 665	9 757	16 440	8 948	18 593	8 028
České Budějovice	14 964	15 756	5 994	13 473	8 869	7 708	9 901	16 803	8 856	19 116	8 246
Český Krumlov	14 497	14 985	6 047	13 621	8 776	7 635	9 363	16 217	9 192	18 233	7 404
Jindřichův Hradec	14 463	14 906	6 038	13 428	8 980	7 589	9 846	16 102	8 767	18 141	8 068
Písek	14 738	15 188	6 466	13 057	8 879	7 599	9 831	16 287	8 686	18 456	8 097
Prachatice	14 218	15 116	6 695	13 148	8 968	7 601	8 876	16 251	9 182	18 372	7 398
Strakonice	14 539	15 299	5 450	13 498	9 040	7 609	9 756	16 427	8 870	18 532	7 868
Tábor	14 957	15 413	5 836	13 437	8 864	7 813	9 980	16 463	9 239	18 540	8 311

V souvislosti se zvyšováním hranice pro odchod do důchodu a s obtížnějším uplatněním starších osob na trhu práce se v posledních letech zvyšuje počet lidí, kteří se rozhodnou odejít do **předčasného důchodu**.

V prosinci 2021 pobíralo v Jihočeském kraji **předčasný starobní důchod** (ať už samostatně nebo v souběhu s pozůstalostním důchodem) 30,8 % starobních důchodců. Proti roku 2012 vzrostl počet osob, které do důchodu odešly předčasně, o téměř 40 %.

KOMENTÁŘ

Trend u obou pohlaví v kraji je dlouhodobě vzestupný. V posledních deseti letech byl vyšší nárůst počtu příjemců předčasných důchodů zaznamenán u mužů, kde jejich počet stoupl o 42 %. Počet žen, které pobíraly předčasný důchod, byl oproti roku 2012 vyšší o 38 %. Přestože v absolutních číslech bylo v předčasném důchodu více žen, jejich podíl v prosinci 2021 v kraji činil 29,1 %, zatímco podíl mužů dosáhl 33,2 %.

Tab. 3 Příjemci předčasných starobních důchodů v kraji podle pohlaví (v prosinci)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Muži									
Příjemci starobních důchodů¹⁾	53 493	53 897	54 772	55 906	57 195	58 287	59 223	60 236	60 920	60 857
z toho předčasných starobních důchodů	14 241	14 781	15 543	16 296	16 978	17 679	18 247	18 920	19 566	20 216
podíl předčasných důchodů (%)	26,6	27,4	28,4	29,1	29,7	30,3	30,8	31,4	32,1	33,2
	Ženy									
Příjemci starobních důchodů¹⁾	87 921	87 722	88 221	89 019	89 508	89 734	89 968	90 140	89 352	88 718
z toho předčasných starobních důchodů	18 743	19 501	20 424	21 284	22 155	22 934	23 584	24 246	24 923	25 860
podíl předčasných důchodů (%)	21,3	22,2	23,2	23,9	24,8	25,6	26,2	26,9	27,9	29,1

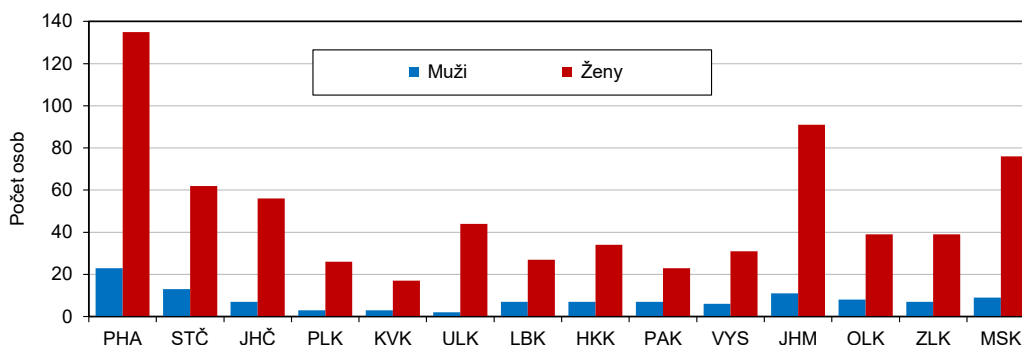
¹⁾ plných nebo poměrných, včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem

Nejvyšší podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod byl v prosinci 2021 evidován v okrese Jindřichův Hradec, kde možnosti dřívějšího odchodu do důchodu využilo 37,5 % starobních důchodců. Nejméně této možnosti využívali důchodci na Prachaticku, kde dříve odcházelo do penze pouze 23,0 % starobních důchodců.

Česká správa sociálního zabezpečení na svých stránkách zveřejňuje také **počty důchodců ve věku 100 a více let**. V prosinci 2021 jich bylo v Česku evidováno celkem 813. Výrazně mezi nimi převažovaly ženy (86,1 %), nejstarší osoba pobírající důchod žila v Pardubickém kraji a bylo jí 108 let. V Jihočeském kraji koncem roku 2021 pobíralo některý z důchodů 63 osob starších 100 let.

Graf 3 Příjemci starobního důchodu ve věku 100 a více let podle krajů v prosinci 2021

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Kontakt:

Ing. Irena Votrubová, KS ČSÚ v Č. Budějovicích

E: irena.votrubova@czso.cz, T: 386 718 450, M: 737 280 421